No. 2170 Zaterdag 8 Augustus 1925. 42ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: St. Elisabeth's Gasthuis.
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Een droogdok op Curaçao.

De lessen der geschiedenis zijn altijd leerzaam. Ook de geschiedenis van ons eiland geeft zulke lessen en punten tot vergelijking in menigte.

Een enkel voorbeeld, dat ons sedert langen tijd voor den geest speelde.

Het is reeds meer dan 40 jaar geleden, dat hier plannen tot een maken van een droogdok druk besproken werden.

In het jaar 1883 werd een plan ontworpen door den Ingenieur VAN DOORN voor een vast dok in het Schottegat, waarvan de kosten geraamd werden op 990.000 fl. Doch de Kol. Raad verwierp dat plan als veel te kostbaar.

Eenigen tijd later werd er door den bekenden ondernemenden Amerikaan SMITH concessie aangevraagd voor het maken van een dok, onder voorwaarde van rentegarantie door het Bestuur der Kolonie ad 5% over 1¼ millioen gulden gedurende 22 jaar.

Daar destijds reeds op St. Thomas en op de Bermuda eilanden een dok bestond, vreesde men terecht, dat het dok geen rente zou opleveren en het verzoek werd daarom door den Raad niet ingewilligd, omdat men van meening was, dat het dok wel een nieuwen last, maar geen voordeel zou brengen voor de kolonie.

De ondernemingsgeest van die dagen was daarmede nog niet afgeschrikt. In 1888 werd door een Nederlandsche firma bij het bestuur der kolonie concessie aangevraagd voor de oprichting van een droogdok. Deze concessie werd ingewilligd, doch in 1890 op het verzoek van den concessionaris weer ingetrokken.

Als wij deze plannen één voor één nagaan, dan moeten we toch zeker wel den durf en den ondernemingsgeest van die dagen bewonderen om hier een droogdok op te richten.

Van die dagen.

Wat was de stoomvaartbeweging in onze haven in die dagen vergeleken bij die van tegenwoordig? De K. W. I. werd eerst in 1887 opgericht. Een zeer klein getal stoomschepen bezocht onze haven, terwijl voor die weinige schepen, die onze haven en andere West-Indische havens bezochten, reeds overvloed van gelegenheid om te dokken bestond in St. Thomas en op de Bermuda eilanden.

In die 40 jaren is de stoomvaart in de West-Indië enorm uitgebreid. Tal van nieuwe stoomvaartlijnen zonden hun schepen naar onze haven, terwijl in den laatsten tijd Curaçao bovendien nog een petroleumhaven geworden is van internationale beteekenis.

Inmiddels werd ook de gelegenheid om te dokken in de West-Indië nog aanmerkelijk uitgebreid.

Behalve St. Thomas en Bermuda, heeft nu ook Puerto Cabello, Trinidad en Colon een dok. En nog iets verderop naar het Noorden te Mobile nabij New-Orleans en te New-Port-News bestaat er gelegenheid, terwijl de booten, die van hier op New-York varen, daar terecht kunnen om te dokken.

Doch op deze dokken valt er wel iets aan te merken.

New-York, Mobile en New-Port-News liggen niet naast de deur, en alleen in het uiterste geval zal van hieruit daarvan worden gebruik gemaakt.

Het dok van St. Thomas had al lang een slechten naam en is eenigen tijd geleden met een gedokt schip er in gezonken, kan dus verder geheel buiten beschouwing blijven. Ook het dok van Puerto-Cabello voldoet niet meer aan matige eischen, zoodat voor onze haven tegenwoordig bijna uitsluitend van Colon en Trinidad gebruik wordt gemaakt. En deze dokken zijn bijna geregeld bezet, zoodat een schip nauwelijks aan de beurt kan komen, en nu reeds door de K.W.I.M. overwogen wordt om haar West-Indische schepen in Mobile te laten dokken.

Zooals men weet valt bij *Cur. Scheepvaart Mij.* van de Isla geregeld een der tankbooten buiten de vaart om te dokken.

Terwijl dus voor 40 jaar terecht de rentabiliteit van één droogdok op Curaçao zeer twijfelachtig was wegens gebrek aan werk, treedt nu de vraag meer op den voorgrond of één enkel dok hier het werk wel af zou kunnen. Voor voldoende werk behoeft men dus geen oogenblik meer te duchten.

Als we dat alles helder in het oog vatten, komt het zeker hoogst bevreemdend voor, dat in dezen tijd het vraagstuk van de oprichting van een dok hier zoo weinig besproken wordt.

Het Bestuur onzer kolonie kan zich moeielijk daarmee belasten. Maar wel zouden we verwacht hebben, dat het wat reclame voor die zaak had gemaakt. Immers door de aandacht op dit vraagstuk te vestigen, door de noodzakelijkheid van een dergelijke inrichting en de rentabiliteit er van aan te toonen, zou toch zeker de een of andere groote Dok-Maatschappij in Nederland er wel op uitgetrokken zijn hier dat vraagstuk te komen bestudeeren en bij het Bestuur concessie aan te vragen.

Gezien het groot aantal tankschepen bij de *C. S. M.* in bedrijf, is hierbij zeker een groot belang voor de *C. P. I. M.* betrokken. Wij weten niet hoever het op haar weg ligt, deze zaak zelf ter hand te nemen. Finantiëele moeielijkheden zullen in dit geval beslist niet de uitvoering van het plan in den weg treden.

Alleen blijft nog de vraag, of er dan ook voor andere stoomvaartmaatschappijen de gelegenheid open blijft van dat dok gebruik te maken.

Zoo'n droogdok wordt in den regel in zijn geheel kant en klaar in Holland vervaardigd en dan naar de bestemde haven gesleept. De Hollandsche sleepdienst heeft op dit gebied een wereldreputatie.

Een ander bezwaar zou zich opdoen of zoo'n gevaarte hier door onzen nauwen havenmond kan gesleept worden.

Doch ook hiervoor bestaat een oplossing, indien men het dok gedemonteerd als scheepslading overzendt, en hier door speciale ingenieurs laat opstellen en in elkander zetten.

Voor onzen geest opent zich reeds een nieuw verschiet.

Onze haven een nieuw attractie rijker, een nieuw middel om tal van schepen hierheen te lokken, een enorme verruiming van werkgelegenheid. Want aan tal van constructie-werkplaatsen zal noodzakelijkerwijze daardoor het aanzien geschonken worden, tal van nijvere handen zullen werk vinden, ook veel technisch personeel zal hierheen stroomen.

Curaçao waak op! Richt uw kompas op den komenden tijd! Neem intijds uw maatregelen!

Gouverner c'est prévoir.

Waar is uw ambachtschool, die uw zonen bij dozijnen zal opleiden tot vakkundige timmerlieden, smeden, bankwerkers, electriciëns, motoristen en werktuigkundigen?

Ook uw woningvraagstuk wacht op afdoening, en men vreest zelfs het duchtig onder de oogen te zien.

De Vaticaansche Missie-Tentoonstelling.

II.

Oorspronkelijk waren 20 zalen in het Vaticaan voor deze Tentoonstelling ingeruimd.

De groote toevloed van inzendingen maakte het noodzakelijk, ten slotte ze tot 40 zalen en paviljoenen uit te breiden.

Het zijn nu 40 bruiloftszalen, waarin der Katholieke Kerk haar jubeljaar viert met rijke majesteit.

Wie daar een paar uren rustig kan rondwandelen, zonder veel te letten op details, maar meer mediteerend op de hoofdmomenten, komt ongetwijfeld diep onder den indruk van de grootheid en uitgebreidheid der katholieke Christus-boodschap, zooals die vanaf de „Handelingen der Apostelen" tot op den dag van heden onder leiding van Petrus' opvolgers overal wordt voortgezet.

Wat een koninklijke macht op de beschaving! De missionaris komt tot de wilden van Amerika, Afrika of N. Guinea — op de tentoonstelling ziet men hun bijna verdierlijkt uiterlijk, hun onbeholpen levenswijs, hun ruwe strijdlust en geestelijke onkunde in beeld — en onder de geduldige leiding van den pionier der beschaving worden woeste volksstammen gekerstend en van geslacht tot geslacht opgeheven naar een hoogeren cultuurstand. Elke missie onder de wilden is op haar wijze een imitatie van de eens beroemde reducties van Paraguay.

Maar de Kerk kwam ook tot de intellectueelen, tot oeroude volken met fijne, maar stagnante cultuur en wetenschap, tot Chineezen en Japanners, Hindoes en Brahmanen. Zij bracht er nieuw licht, nieuwe wegen; zij verdreef de dwaling en het bijgeloof en leidde het verstand uit de studie van de natuur en uit de raadsels des levens moeizaam omhoog tot beschouwing en liefde voor de bovennatuurlijke orde der Christelijke openbaring. De sterrenwacht der P. P. Ricci en Schall, de philosophische disputen van een Robertus de Nobili zijn typen van hetgeen men heden doet te Tokio en Bombay en ook te Djokja en Moentilan. Het heidensch intellect opleiden tot het Christendom, daarvan spreekt de groote missie-bibliotheek met boekdeelen in alle talen der wereld.

Weet ge waarom we de H. Kerk onze „Moeder" noemen? En er is op heel de missie-tentoonstelling niet één „stand", of ze geeft er een antwoord op. Overal vindt ge de „moeder", de „liefdezuster". Hier buigt zij zich over een vondelingetje of verzorgt het verschrompeld, ziek lichaampje van een ongekleeden, verwaarloosden dreumus; daar offert zij haar leven bij de verpleging van melaatschen; ze is de toevlucht van ziekelijke oudjes. Overal is zij de rechterhand van den missionaris; de school en de catechismusles, waarvan toch de heele toekomst der missie afhangt, 't is telkens de Zuster, die met veel geduld en vrouwelijken tact hart en geest voorbereidt tot de intrede en volharding in Christus' Kerk. Naast den Leekebroeder, die met veel energie het „ora et labora" leert aan de mannelijke jeugd, staat overal de Zuster, die met haar naai- en kookles het heidensch meisje vormt tot een „nijvere huisvrouw."

We zijn allen familie van heiligen; de kerk is geteeld met zweet en martelaarsbloed; deze gedachte spreekt tot ons in de groote zalen der „retrospectieve geschiedenis der wereldmissie," der „martelaars" en „heroën."

De prachtige „Geïllustreerde revue der Vaticaansche missietentoonstelling" is bezig met het publiceeren van een „Missionaris-martyrologium" van de verschillende missieorden en congregaties, volgens tijdsorde gerangschikt.

Wat een vitale kracht en wereldwijdheid in dat kleine korreltje, uitgestrooid in Palestina! Men moet lang, zeer lang wandelen, eer men van de groote maquette van 't Heilig Land in de eerste zaal over het langgestrekte N. en Z. Amerika in Klein- en Voor-Azië staat en van daar in Indië terrecht komt. En dat schat ik nog maar op een derde, want behalve de telkens verlengde afdeeling der Statistieken, waarbij het missiewerk in Europa aansluit, wachten je nog aan den anderen kant van den ingang twee groote paviljoenen van het dichtbevolkte China en Corea, twee andere voor Noord-, en Zuid-Afrika, totdat ge eindelijk, na Australië en Oceanië te hebben bezichtigd, staat voor het paviljoen, waar met Japan en de Philippijnen onze Oost is samengebracht. Werkelijk, er schijnt ter wereld geen volk, geen eiland meer te zijn waar het Christenzaad nog niet is overgeplant. Men vindt den missionaris in de holen der Eskimo's en in de wouden der Kannibalen.

En overal krachtige groei! Afrika komt je tegen met zijn talrijke „zwarte Zusters" en een opkomenden inlandschen clerus, ja reeds met de H. H. Martelaren van Uganda. Indo-China — om alleen het hoogste te noemen — heeft een inheemsche geestelijkheid van ongeveer 800 man, Indië zijn bloeiende seminaries van Mangalore en Kandy en daarachter staat nog ietwat bescheiden het veelbelovend seminarie van Moentilan in de jeugdige Java-missie. De horizon van het Oosten belooft een schoonen dag!

Alle missie-statistieken teekenen winst aan: meer Missionarissen, meer Zusters, meer doopsels, meer christen huwelijken. Neen, het christendom sterft niet, 't bloeit nog krachtig op de uiterste grenzen. Rome is ook daar nog de stuwkracht van dat nieuwe leven.

Eén ding is me bij mijn bezoek der tentoonstelling heel bijzonder opgevallen: *de liefde der Missionarissen voor den Paus.* Op één enkel verlangen van den H. Vader hebben de Missionarissen van heel de wereld pakken en kisten naar Rome gestuurd, zóóveel, dat men hier ten laatste nauwelijks wist waar ze te bergen. En dat waren nu geen „monsters zonder waarde", die ze kwijt wilden zijn: neen, schatten liggen er uitgestald, kunststukken zijn er ingezonden, die bewijzen, dat er gegeven is met liefde en gewerkt met bijzondere toewijding.

Groote tapijten naast kunstig vlechtkantwerk; stukken van wit ivoor en parelmoer of edel metaal, tot zelfs gouden kelken en offerschalen; diamanten en vazen; fijn uitgesneden maquetten van heidensche tempels en katholieke instituten. Daarnaast een overvloed van verzorgde statistieken, kaarten en photo's: werkelijk, er is in Rome geen museum zoo rijk, zoo vol, zoo schilderachtig als deze wereldmissie-inbeeld.

Toen Z. H. de Paus op het einde van 1923 aan Kardinaal van Rossum zijn verlangen kenbaar maakte om in dit jubeljaar een groote missietentoonstelling te organizeeren, gaf hij als reden daarvan op: „dit is wellicht de *beste* wijze om de missies te bevorderen en ze aan de de Katholieken meer eigen en dierbaar te maken." De Paus heeft zich niet vergist, want heel de wereld spreekt en leest nu over de Vaticaansche Wereldmissie-tentoonstelling.

Een school voor den geest. Opbloei der missiewetenschap, dat waarborgen de wetenschappelijke, geographische, ethnologische, medische en litteraire afdeelingen. Dáár worden nieuwe ideën geboren, die de richtlijnen zijn der actie. Het persoonlijk empirisme van den missionaris wordt opgeklaard door de wetenschap van velen: men vindt kortere wegen, vruchtbaarder methoden, veiliger bescherming, meer samenwerking met minder krachtverspilling, tot het ééne groote doel; „Laat toekomen Uw Rijk."

Een school voor het hart. Deze tentoonstelling kan niet mislukken, is voor allen een ontroerend schouwspel: hier ziet men het katholiek geloof in daden beleefd, de ware liefde beoefend. De Katholieken, overal willen ze weldoen, geven van hun rijkdom in Christus: ze sturen hun zonen en dochters uit met geestelijke en stoffelijke gaven en aan de overzijde komt het arme heidendom met een open hart voor Christus: allen willen „de cultuur van het Kruis!"

Na de Verkiezingen.

Over de ministerieele crisis schreef het Christ. historische dagblad de *Nederlander:*

„Zoo was de Kabinetscrisis reeds ingetreden op het oogenblik, dat de vlugste kiezers hun stembiljet in de bus wierpen. Reeds op 29 Juni werd de ontslag-aanvrage der Ministers aan Hare Majesteit de Koningin ingediend.

Deze daad van het Kabinet Ruys-de-Beerenbrouck verdient de hoogste waardeering. Zij, die het karakter der mannen, die dit Kabinet vormen, van nabij kennen, hadden het niet anders verwacht. Met de ontslagaanvrage vóór den dag der stemming is in de eerste plaats afgesneden elke mogelijkheid van het zoeken naar verband tusschen stembus-uitslag en ontslagaanvrage en werd, in de tweede plaats, stipt gevolgd de lijn, in Januari 1924 door het Kabinet getrokken, toen het besloot tot hervatting van zijn zware taak, omdat inderdaad de vorming van een ander Kabinet onmogelijk was gebleken."

Daags vóór de verkiezingen diende het Ministerie RUYS VAN BEERENBROUCK zijn ontslag in.

Een telegram van 31 Juli meldde, dat reeds een nieuw Ministerie gevormd is, waarvan COLIJN de formateur en Minister-president is en de portefeuilles van financiën en koloniën voor zijn rekening neemt. Beide portefeuilles en zulke belangrijke als financien en koloniën in handen van één Minister, kan natuurlijk niet bestendig zijn, en toont klaarblijkelijk, dat een geschikte persoon voor koloniën nog niet gevonden is. De andere ministers worden door het telegram niet genoemd.

Zoo ziet men alweer, hoe onvolledig de Fransche kabel ons op de hoogte houdt van de moederlandsche gebeurtenissen.

De nieuwe Tweede Kamer geeft nu de volgende partijgroepeering:

Katholieken 30 zetels.
Anti-Revolutionairen 13 zetels.
Christelijk-Historischen 11 zetels.
Te zamen 54 zetels voor de drie groote RECHTSCHE partijen.
S.D.A.P. 24 zetels.
Vrijheidsbond 9 zetels.
Vrijzinnig-democraten 7 zetels.
Communisten 1 zetel.
Plattelanders (Braat) 1 zetel.
Te zamen 42 zetels voor de partijen, *die* **links** *georiënteerd zijn.*
Bovendien:

2 Zetels voor de *Staatkundig Gereformeerde partij* en 1 zetel voor de *Herv. Staatk. Geref. Partij*, welke 2 partijen, hoewel zij voorgeven op christelijken bodem te staan, goeddeels leven uit anti-papisme.

En eindelijk 1 zetel voor de zoogenaamde *R. K. Volkspartij*, de bekende dissidente groep-Arts.

De partij van Ds. KERSTEN de *Staatkundig Gereformeerde Partij*, heeft er één Kamerlid bij gekregen en is dus nu twee man sterk op het Binnenhof.

En ook won de *Hervormde Gereformeerde Staatspartij*, die tot dusver niet vertegenwoordigd was, één zetel.

Beide groepen zijn hevig tegen Rome en de samenwerking met Rome gekant, en de anti-revolutionnaire en christelijk-historische partijen hadden dan ook een scherpe bestrijding van haar te verduren, — de anti-revolutionnairen 't meest van de *Staatkundig Gereformeerden* en de christelijk-historischen vooral van de *Herv. Geref. Staatspartij*.

Door drie predikanten zijn thans deze afgescheiden broederen in de Kamer vertegenwoordigd.

Het *anti-revolutionnair Friesch Dagblad* is er weinig over gesticht en laat eens zien, „wat de felle actie der drie predikanten met name tegen Rome uitgewerkt heeft. Het blad stelt vast. dat Rome „*in niets*" verzwakt is en dat het lacht om „al dit felle anti-papisme".

't Is er nog nooit door geschaad, schrijft het terecht.

En het gaat dan voort:

„Weet ge wàt deze drie predikanten hebben gedaan?

Dit hebben zij gedaan.

Tegenover Rome's *eenheid* hebben zij het protestantisme in het land en in de Kamer *verzwakt*.

Dàt is 't resultaat van hun arbeid.

De cijfers zelf wijzen 't uit.

In de Kamer ligt het „protestantisme" in scherven uiteen.

Die *A.-R.* en *C.-H.* partij min of meer verzwakt; en daarnaast twee kleine groepjes, die elk jaar het voorstel kunnen doen, om 't gezantschap bij den Paus af te schaffen; die wat kunnen weeklagen over benoemingen en andere „roomsche stoutigheden" en voor de rest weinig of niets kunnen doen.

Stel ze waren *niet* opgegroeid. — De partijtjes der predikanten.

En de *A.-R.* en *C.-H.* hadden elkaar nog wat meer gezocht, en nauwer voeling gekregen: dan stonden ze nu: 27, misschien 28 belijdende „protestanten" schouder aan schouder nàast de roomsch-katholieken als twee vrijwel gelijke groepen.

En zie, hoe 't nù verdeeld ligt!

Dàt heeft het anti-papisme der predikanten van artikel-zes-en-dertig gedaan."

We begrijpen de ontstemming van het blad.

En wij zien, in hetgeen het met onverholen ergernis schrijft, opnieuw bevestigd, dat niet de katholieken, maar de beide groote partijen der geloovige protestanten den eigenlijken last ondervinden van een agitatie, die, hoezeer van galmende leuzen tegen Rome vervuld, de Katholieken niet deren of treffen kan.

Het *liberale* dagblad *Het Vaderland* schreef na den stembusstrijd het volgende getuigenis tot lof der katholieken:

„De begeerte naar eenheid in de Katholieke Staatspartij, die, trots alle strubbelingen haar aantal zetels in de Tweede Kamer deed behouden, dwingt ook den tegenstander eerbied af."

De Christ. historische *Nederlander* getuigde:

„Het cijfer der Roomsch-Katholieke Staatspartij steeg met 8000. De eenheid en vastheid dezer partij bleken tegen ettelijke schuddingen volkomen bestand."

En de anti-rev. „*Rotterdammer*":

„Van de stabiele kracht van onze Roomsche-katholieke vrienden legt deze verkiezingsstrijd zeker een vleiend getuigenis af."

En STENHUIS, de nieuwe leider der *S. D. A. P.*, schreef in „*Het Volk*":

„Uit de cijfers blijkt, dat de kerkelijke partijen zich hebben gehandhaafd en dat zij het afbrokkelen hunner arbeidersleden hebben weten te voorkomen."

Zijne Exc. Mgr. Gijlswijk, O. P. en de Engelsche Kroonprins.

Bij gelegenheid van het bezoek van den Kroonprins van Engeland aan Zuid-Afrika heeft deze ook ZExc. Mgr. GIJLSWIJK, den Apostolischen Delegaat voor Zuid-Afrika in particuliere audiëntie ontvangen.

De Maasbode vertelt daarover het volgende:

„De houding van het „*Gemeente-Kommittee*" ten opzichte van Zijne Excellentie, Mgr. GIJLSWIJK, den Apostolischen Delegaat, was echt Zuid-Afrikaansch. Dit comité heeft niets gedaan, om Zijne Excellentie in de gelegenheid te stellen, den Prins van Wales te begroeten.

Zijn Excellentie moest intusschen, dat hij het den katholieken van Zuid-Afrika verschuldigd was, als hun hoofd en als vertegenwoordiger van den H. Vader, den Prins zijn opwachting te maken.

Het comité werd met die meening in kennis gesteld, maar „het kon eigenmachtig niets veranderen; alles was reeds vastgesteld en goedgekeurd. Wijziging van het program was niet mogelijk."

Nu de officieele orde gevolgd was, wendde Zijn Excellentie zich rechtstreeks tot den Prins en deelde dezen in een schrijven mee, dat het Zijne Excellentie aangenaam zou zijn, Zijne Koninklijke Hoogheid bij zijn bezoek in Bloemfontein te begroeten; waarop als antwoord volgde, dat de Prins Zijn Excellentie gaarne wilde ontvangen. In zijn antwoord noodigde de Prins Mgr. GIJLSWIJK uit, op een bepaald uur in zijn Koninklijken trein te komen tot een privé onderhoud, indien althans dit uur Zijne Excellentie gelegen kwam.

Men moet weten, dat de prins resideerde in zijn specialen trein, die op vorstelijke wijze is ingericht en waar hij verblijft, als zijne tegenwoordigheid in stad of dorp niet vereischt wordt. De trein is zijn hotel, daar gebruikt hij ook zijn maaltijden.

Volgens het programma was echter het door den prins aangegeven uur bezet; 10.30 moest de prins ergens tegenwoordig zijn, en de prins had Zijn Exc. Mgr. Gijlswijk uitgenoodigd om 10.40. Beleefdheidshalve werd de burgemeester van het geval in kennis gesteld; deze was allesbehalve in zijn schik en beklaagde zich, dat het programma in de war gestuurd werd. Waarop Zijn Edelachtbare beduid werd, dat het zijn eigen schuld was. Had men vooraanstaande personen erkend en was men in overleg getreden bij het opmaken van het programma, dan had men ook met deze ontmoeting rekening kunnen houden, en behoefde nu het programma niet gewijzigd te worden.

Op het bepaalde uur vertrok Zijn Excellentie in bisschoppelijk ornaat, naar den koninklijken trein. Na de gebruikelijke begroeting hield Mgr. Gijlswijk de volgende toespraak:

„Koninklijk Hoogheid, vergun mij u mijn oprechten dank te betuigen voor deze particuliere audiëntie, welke mij verleend wordt, niet alleen als Apostolisch Delegaat van den H. Stoel, maar ook als hoofd van de geheele bevolking in Zuid-Afrika. Onze wensch, Uwe Koninklijk Hoogheid een bijzonder teeken van eerbied en aanhankelijkheid te geven, is nu vervuld. De toewijding voor uwen doorluchtigen vader, Zijne Majesteit den Koning, het souverein opperhoofd van geheel het Britsche rijk zal Uwe Koninklijke Hoogheid duidelijker worden, als u weet, dat ze gebaseerd is op een van de voornaamste grondbeginselen van ons Heilig Geloof, n.l. gehoorzaamheid aan het gezag.

Uwe Hoogheid sta mij toe, met dankbaarheid het feit te erkennen, dat, nu Britten en Afrikaanders samenwerken voor de welvaart van dit land, de Katholieke Kerk zich heeft kunnen ontwikkelen door de vrijheid, welke alle Britsche Dominions genieten.

En deze gelukkige gebeurtenis zal, ik kan het Uwe Koninklijke Hoogheid verzekeren, bijdragen tot de instandhouding en, zoo noodig, tot den opbouw van den waren geest van gehoorzaamheid, eerbied en getrouwheid aan het wettig gezag.

Moge God, de Leider van alle natiën, Uwe Koninklijke Hoogheid een lang leven schenken en, in tijd, een voorspoedige regeering."

De prins bedankte Zijne Excellentie en de katholieke onderdanen voor dit teeken van getrouwheid en eerbied aan het gezag en voor de goede wenschen, door Zijne Excellentie uitgesproken.

Daarna bleven de bisschop en de prins nog eenigen tijd in vertrouwelijk gesprek.

Het Plan-MOLENGRAAFF.

II.

Reeds het vóóronderzoek van den Heer MOLENGRAAFF tot oplossing van het waterprobleem heeft heel wat duwen en stooten te verduren gehad, nog vóór de resultaten, neergelegd in zijn Rapport, in den loop van Mei van dit jaar gedrukt en gepubliceerd werd.

De kritiek op „Openbare Werken" pleegt over het algemeen hier vrij hardhandig te keer te gaan en is daarbij dikwijls onredelijk.

Ook ten opzichte van het watervraagstuk zijn de lessen der geschiedenis van ons eiland over de laatste jaren leerzaam.

Toen ruim 20 jaar geleden het Tweede Kamerlid IR. HENRI VAN KOL, eerst door zijn brochure: „*Een noodlijdende Kolonie*," later door zijn komst alhier en door zijn uitgebreid werk: „*Naar de Antillen*" meer de aandacht op onze vergeten en verwaarloosde eilanden gevestigd en op maatregelen tegen de droogte en het nijpend watergebrek had aangedrongen, herhaalde de echo's jarenlang het refrein: „Geheel Curaçao moet worden afgedamd, geen druppel water mag meer naar zee vloeien."

Een heel stelsel van dammen kwam tot stand. Bergen en heuvels werden omslingerd door een reeks van dammen en dammetjes. Kilometers dammen werden aangelegd. Het water overal gedwongen in den bodem te dringen.

Een paar jaar van groote droogte volgde. En nu klonk uit den mond der criticasters weer een ander refrein: „Wat hebben wij aan al die dammen, die droog staan en zonder water. Geen dammen hebben wij noodig, maar water. Wie kan Curaçao aan water helpen?"

Sindsdien is de toestand op Curaçao aanmerkelijk, zoo niet essentieel gewijzigd. Doch het watervraagstuk is in geheel zijn omvang om oplossing blijven dringen.

Hoopte men 20 jaar geleden nog in den landbouw een onmisbare hulpbron te vinden voor ons volksbestaan, allengs is die hoop opgegeven en bekommeren zich in onze dagen nog maar weinigen om den landbouw.

Alles concentreert zich om de stad, om de haven, om de scheepvaart, om de *Isla*. Dat is het hoofdbelang, de levenskwestie geworden voor ons eiland.

Wanneer er *nu* om voorziening in het watergebrek gevraagd wordt, is daarbij het belang van den landbouw geheel op den achtergrond geraakt. Alleen de haven en de stadsbewoners zijn de eerste en de voornaamste, zoo niet de eenige belanghebbenden geworden.

Er kwam nog *ein Dritter im Bunde*.

Dat was de C. P. I. M. die door watergebrek den groei en voortgang van haar bedrijf belemmerd zag. Het is bekend en nog versch in het geheugen, met welk een spoed Prof. GRUTTERINK de *Isla* uit die impasse wist te redden.

Juist die spoed en dat onverwachte succès prikkelde de critiek en gaf nieuwe stof voor de malcontenten.

Waarom moest daarentegen dat onderzoek van IR. MOLENGRAAFF zoo eindeloos lang duren? Ontstemd was men, dat men met wat vreemde, Grieksche woorden van *geo-hy-drologisch* onderzoek werd afgescheept. Men sprak al van een mislukking, want men wist te vertellen, dat het water van *Hato* niet deugde en zelfs schadelijk was voor de gezondheid.

Onredelijk en *voorbarig* was die critiek.

Tegenover het succès van Prof. GRUTTERINK op de plantage *Zapatér*, vergat men wijselijk diens misrekening met de plantage [illegible].

Stel u eens voor, dat IR. MOLENGRAAFF en het Bestuur onzer kolonie eens zoo lichtvaardig gespeeld hadden met de belastingpenningen der bewoners.

Onredelijk. Men verzweeg dat de Heer MOLENGRAAFF zooveel maanden lang aan zijn eigenlijk werk ontrokken was geweest door de tijdelijke waarneming van Directeur van Openbare Werken, en later door zijn plaatsing op *Hoffi abao*.

Men hield geen rekening, dat het Gouvernement in zijn keuze voor de *prise d'eau* van zijn waterleiding beperkt was tot de naaste omgeving der stad, en dat van de daar bekende, meest waterrijke streken, zooals *Bonabista* en *Hato*, door een tijdroovend plaatselijk onderzoek onder en boven den grond eerst moest worden aangetoond, dat zoowel de hoeveelheid toereikend was, als de kwaliteit onschadelijk en geschikt voor de behoeften van haven en stad.

Voorbarig was de critiek door zich alleen vast te klemmen aan losse praatjes en aldus te vonnissen zonder eerst de resultaten van het onderzoek af te wachten.

Het rapport van IR. MOLENGRAAFF heeft de criticasters in het ongelijk gesteld.

Koloniale Raad.

Zitting op Maandag, den 10n. Aug. 1925, des avonds te 8 uur.

Te behandelen onderwerpen:

1o. Ingekomen stukken.

2o. Ontwerp-verordening tot wijziging van de verordening van den 6n. October 1906 (P. B. 1907 No. 5), regelende het onderwijs in de kolonie Curaçao.

Willemstad, den 7n. Aug. 1925.

De Griffier van den Raad,
BOOMGAART.

Ingezonden.

VIJF EN NEGENTIG.
MET GOD EN MET EERE.

Mejuffrouw MELADY NAAR mag zich met recht verheugen op den dag van Zaterdag 15 Augustus, waarop haar het zeldzaam voorrecht te beurt valt den dag te herdenken waarop zij voor *vijf en negentig* jaren geboren werd.

Wat de beteekenis dezer zeldzame gebeurtenis nog verhoogt, is, dat zij zich in het genot van eene ongestoorde gezondheid verheugt, zoodat zij elken dag nog 's morgens en 's avonds naar de kerk zonder begeleiding kan gaan.

Sedert haar prilste jeugd heeft zij zich betoond als een godvreezende, godsdienstige en vredelievende vrouw.

Den achtsten December 1844 werd zij, „na ten eenenmale aan de schikkingen der Congregatie van de Onbevlekte Ontvangenis der Allerheiligste Maagd Maria voldaan te hebben" in die vereeniging aangenomen. Sinds dien dag heeft zij nooit eene enkele bijeenkomst dier Congregatie verzuimd.

Gedurende haar lidmaatschap van 81 jaren werd zij ook door haar stichtend gedrag en voorbeeldigen ijver verscheidene malen tot prefecte gekozen, totdat zij zelve eindelijk te kennen gaf, dat zij niet meer voor die waardigheid in aanmerking wenschte te komen.

Haar gansche leven was een leven van opofferingen en zelfverloochening. Weldoen zonder aanzien des persoons, waar ook noodig was de helpende hand uit te reiken, zich met lichaam en ziel aan de liefdadigheid te wijden, alles voor allen te zijn, was de taak, die zij op zich genomen had. En zoo stond zij bekend bij de missionarissen dezer eilanden als eene krachtige medewerkster, daar zij niet alleen met raad en daad, maar ook met geldelijken steun het alstoen nog worstelende missiewerk ter zijde stond.

En zoo heeft zij, steeds door allen hooggeacht, bemind en vereerd, haar eenvoudig en nederig leven in al die jaren doorgebracht.

Moge de goede God haar dierbaar en nuttig leven nog lang sparen tot stichtend voorbeeld voor anderen.

Aan de jubilaresse en hare geachte familie bieden wij onze oprechte gelukwenschen met dit zeldzaam feit.

Curaçao, 7 Augustus 1925.

Eenige vrienden.

Berichten uit de Kolonie.

De reis met de „Halve Maen."

De proefreis met „*de Halve Maen*" over grooten afstand door Z.Ex. Gouverneur BRANTJES met den Heer BASTET, ondernomen, startte Zaterdagmorgen ten 9 uur uit onze haven en volgens berichten uit Bonaire ontvangen, kwam het gezelschap daar 's avonds ten half elf aan. Zondagmiddag ten 3 uur ving de terugtocht aan, die eindigde 's avonds ten kwart over 9 uur, toen het gezelschap behouden en wel hier terugkeerde.

De Parochie van Montaña.

A. s. Zondag 9 Augustus viert de St. Dominicus-parochie van Montaña haar 25 jarig bestaan.

De tegenwoordige parochie van Montaña maakte vroeger een deel uit van die van Santa Rosa. Het stond destijds op zedelijk en geestelijk gebied niet bijzonder gunstig te boek. In hoofdzaak woonden daar de afstammelingen der oude gouvernementsslaven, aan wien bij de afschaffing der slavernij in 1863 deze streek als woonplaats was toegewezen, van daar de naam van *Montaña di Rey*.

Veel is er sinds dien tijd veranderd. Meerdere beschaving deed tegelijk met godsdienst en onderwijs ook hier haar intrede. En tegenwoordig neemt Montaña door ordelievendheid, door godsdienstzin, door arbeidzaamheid, door het trouw schoolbezoek der kinderen een eerste plaats in.

Montaña mag dus wel feest vieren en den dag harer stichting herdenken.

Zondag a.s. is tevens het patroonfeest der parochie en de dag der jaarlijksche adoratie, welke met een plechtige processie in en buiten de kerk besloten wordt. Op dien dag wordt tevens de nieuwe preekstoel, vervaardigd onder leiding van den kunstzinnigen pastoor ST. V. D. PAVERT, in gebruik genomen.

Autogevaren langs den weg.

Maandagavond tusschen 6 en 7 uur is op de hoogte van *Veeres* een man door een auto aangereden, waarbij zijn been boven de knie verbrijzeld werd. De man was beschonken en drie auto's tegelijk passeerden elkaar op dat oogenblik in volle vaart.

Regen.

Zondag in den morgenstond half 3 viel er een harde regenbui van 10 m.M. vergezeld van een gierenden wind.

Ook Maandagmorgen ten 6 uur viel er een beetje regen.

De lucht wordt blijkbaar al losser.

De C. P. I. M.

Naar wij vernemen, is de Heer ANSINGH, Chef van de Afdeeling „West-Indië" aan het hoofdkantoor van de *Bataafsche Petr. Mij.* in den Haag en vroeger hoofdadministrateur van de *Bat. P. M.* in Nederl. Indië, met ingang van 1 October benoemd tot Directeur van de Cur. P. I. M., terwijl de Heer BASTET naar den Haag gaat om de plaats van den Heer ANSINGH in te nemen.

Messentrekkers.

Donderdagavond had er in de Punda weer een vechtpartij plaats tusschen drie Venezolanen, waarbij het mes getrokken werd. Twee hunner werden daarbij met een scheermes en met leege flesschen bewerkt en moesten in het Gasthuis worden opgenomen.

Officieele Berichten.

De heer W. C. Bouman is benoemd tot loods te Willemstad en aan de Caracasbaai.

Mevrouw M. F. Geldof-Dees is benoemd tot hoofd-onderwijzeres bij het Openbaar Onderwijs in Curaçao en geplaatst op de Wilhelminaschool alhier.

Aan den heer C. R. Arends, seiner bij den post voor draadlooze telegrafie te Willemstad is, wegens gewichtige redenen, twee weken vrijstelling van dienst verleend.

Aan den Adjunct-commies ter Inspectie der belastingen, tevens subontvanger der invoerrechten en accijnzen alhier R. D. S. Arends is, wegens andere redenen dan ziekte, veertien dagen vrijstelling van dienst verleend, en de kommies verificateur M. E. Dovale is gedurende de afwezigheid van den heer Arends belast met de functien van sub-ontvanger der invoerrechten en accijnzen.

Aan den inwonend beambte in de polikliniek alhier G. Windholt is, op zijn verzoek, eervol ontslag uit 's Lands dienst verleend en K. Bonenberg is benoemd tot inwonend beambte in de polikliniek alhier.

Handels-Hoogeschool te Rotterdam.

Gepromoveerd tot doctor in de handelswetenschap de heer J. W. H. FERGUSON, geboren te Hongkong, op proefschrift: „De Rechtspositie van Nederlanders in China" en stellingen.

Zeilvaart

gedurende de maand Juli 1925

Binnengekomen van:		*[illegible] naar:*	
Aruba	19	Aruba	17
Bonaire	42	Bonaire	48
Cuba	2	Guadaloupe	1
La Guayra	4	Jacmel	1
La Vela de Coro	10	La Guayra	4
Maracaibo	1	La Vela de Coro	11
Mayaguez	2	Maracaibo	3
Pto. Cabello	14	Pampatar	13
Rio Hacha	15	Pto Cabello	17
Saba	1	Pto Colombia	1
Sto. Domingo	1	Rio Hacha	2
Tucacas	2	Sto. Domingo	1
Van zee	5	San Juan	1
Wilmington	1	Sint Martin	3
		Trinidad	1
Totaal	119	Totaal	124

STAAT van het aantal vaartuigen, die het eiland CURAÇAO in de maand Juli 1925 aandeden, met de vermelding van hunne totale inhoudsmaat

	ZEILSCHEPEN.	INHOUD IN M³.		STOOMSCHEPEN.	INHOUD IN M³.	
	Aantal	Bruto	Netto	Aantal	Bruto	Netto
Maand Juli 1925	119	17.754	15.890	150	1.336.369	783.028
Vorige maanden	661	169.836	151.345	1082	9.432.760	5.481.677
Totaal	780	187.590	167.235	1232	10.769.129	6.264.705

Niet opgenomen zijn de schepen, die binnenkomen van de kustvaart en de visscherij.

Onze Scheepvaartbeweging.

Het aantal stoomschepen, dat in de maand Maart het recordcijfer van **203** bereikte, daalde, tengevolge van het sterk verminderde olietransport uit Maracaibo, in de maand Mei tot 180 en in Juni zelfs tot 142 schepen. De afgeloopen maand Juli heeft de teruggang gelukkig weer tot staan gebracht en vertoont zelfs weer een klein stijging, dank zij de laatste week van die maand, toen het weer bijzonder druk was, zooals blijkt uit het volgende lijstje.

Er kwamen die week binnen:

Op 25 Juli 8 stoomschepen
„ 26 „ 4 „ „
„ 27 „ 6 „ „
„ 28 „ 5 „ „
„ 29 „ 5 „ „
„ 30 „ 8 „ „
„ 31 „ 5 „ „

in één week 41 stoomschepen. Een

getal, dat *vóór* den oorlog maar zelden *per maand* bereikt werd.

Zonder bijzondere tegenvallers mogen wij verwachten, dat Augustus weer een hooger cijfer zal aanwijzen. Dagelijks komen en gaan er weer bijna geregeld 3 olietankbooten van en naar Maracaibo.

De bruto inhoudsmaat steeg over die eerste *7 maanden* tot 10.769.000 M3 met 1232 stoomschepen, terwijl de *12 maanden* van 1924 de inhoudsmaat van 1791 stoomschepen steeg tot 12.263.000 M3, zoodat er geen twijfel aan is, dat zoowel het aantal als de inhoudsmaat dit jaar ver zal overtroffen worden.

Huurcommissie.

Het heeft ons in hooge mate verwonderd, dat de Woning-commissie, die onlangs haar rapport indiende, ad art. 3°. niet bij haar antwoord aan den Gouverneur in overweging af, *terstond* de verhooging der huurprijzen der woningen te verbieden.

Tijdens en na den oorlog hebben de huiseigenaars ruimschoots gelegenheid gehad de huur dier woningen te verhoogen, en zij hebben daar rijkelijk gebruik van gemaakt, niet eens maar meerdere malen, telkens met groote sprongen, op buitensporige wijze. De werkelijke huur*waarde* dier huizen was in dien tijd volstrekt niet vooruitgegaan. Integendeel, velen dier huizen waren nog meer vervallen. Van het gebrek aan woningen wordt door de eigenaars op schromelijke wijze misbruik gemaakt op de meest willekeurige wijze de huurprijzen steeds maar hooger op te drijven.

Had het dan niet op den weg dezer Commissie gelegen den Gouverneur in overweging te geven aan die willekeur paal en perk te stellen?

La Cruz geeft een lijstje van acht woningen, waarvan de huur de laatste dagen weer opnieuw met 25 tot 100% door de eigenaars werd opgeslagen. De grens der billijkheid is hierbij al lang overschreden.

Alastrim.

De twee laatste lijders aan *Alastrim,* die nog op *Mundo Nobo* verpleegd werden, zijn deze week Donderdag ontslagen.

Door den strengen maatregel van afzondering der lijders, is een epidemie voorkomen, die hoewel niet levensgevaarlijk voor de lijders, toch bij groote uitbreiding een groote stoornis en ontwrichting van het maatschappelijk leven kon teweeg brengen. Aan Dr. Derks, den wnd. Chef der O. G., onze hulde voor dit taktvol en doortastend optreden. De twee Eerw. Zusters Ferdinanda en Constancia van het St. Elisabeth's Gasthuis, die gedurende ruim vijf weken deze lijders op *Mundo Nobo* verpleegd hebben, zijn Donderdag morgen weer in het Gasthuis terug gekeerd.

Brand aan boord.

Nadat het SS. „*Delft*" op weg naar de Westkust van Zuid-Amerika en Dinsdagnamiddag hier aangekomen, aan de Isla had gebunkerd, werd Woensdagochtend vroeg, terwijl het sch[illegible] de Westwerf verstoomde, w[illegible]dat rook opsteeg uit een der [illegible]ers van luik No. 3, hetgeen wees op brand in de lading.

Met het oog op de openbare veiligheid gelaste de havenmeester de *Delft* onmiddellijk naar buiten te stoomen, na een ploeg werkvolk van de werf aan boord te hebben genomen.

Gelukkig bleek de brand van geringe beteekenis en na een goed uur kon de *Delft* zonder gevaar weer naar binnen komen, om aan de Westwerf te lossen.

Gebleken is, dat van een partij cokes in zakken, bestemd voor Callao, de zakken door broeiing waren gaan branden. Door lading te verwerken en aan dek te halen en water in het ruim te pompen was men de brand zeer spoedig meester.

De schade beperkte zich tot de cokes en eenige waterschade aan andere lading; het schip kon na de lossing der lading, vóór Curaçao bestemd welke niet beschadigd is, zonder bezwaar Donderdagmorgen vroeg de reis voortzetten.

Verdronken.

Een man van *Wijs afor* die reeds eenige dagen ongesteld was, is waarschijnlijk in een koortsaanval het huis uitgeloopen. Later vond men hem na lang zoeken verdronken in een put.

Koninginnefeest.

In tegenstelling met andere jaren hoort men dit jaar nog heelemaal niets van voorbereiding van dit nationale feest. Ook het feestprogram is nog niet gepubliceerd. Geen animo? Misschien van den kant der feestcommissie, zeker niet van de zijde der bevolking.

Muziekuitvoering.

PROGRAMMA.

1.	*MUSIKA*	Marsch	H. L. BLANKENBURG
2.	*MORNING, NOON & NIGHT IN VIENA*	Ouverure	F. VON SUPPE
3.	*LES FLEURS*	Walzer	E. WALDTEUFEL
4.	*LIEBLINGSKLANGE*	Fantaisie	C. A. BOSKALJON
5.	*EINZUG DER GLADIATOREN*	Triumph Marsch	J. FUCIK
6.	*SOUVENIR DE CHOPIN*	Fantaisie	J. H. BEKKER
7.	*TU IMAGEN*	Danza	J. CAMPOS
8.	*AH! TAITI*	Fox-Trot	A. EENHAES.

Zondagavond om 7.30 uur BRIONPLEIN.

Naar Aruba.

Onder belofte van hooger loon zijn in de laatste dagen ± 200 Arubianen, op de *Isla* werkzaam, naar Aruba vertrokken om daar bij *The Lago Oil Co.* in dienst te treden.

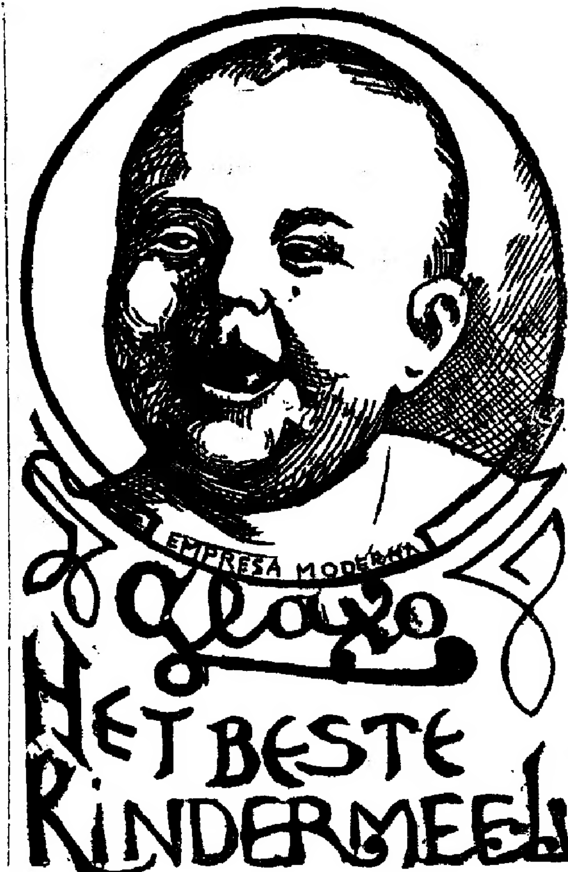
De petroleumbrand te Maracaibo.

Berichten van de laatste dagen uit Maracaibo ontvangen, melden dat de brand van de petroleumput op *La Rosa* nog steeds voortwoedt. Tal van stoomketels in de nabijheid opgesteld blazen voortdurend stoom op de opening van de put om de vlammen te blusschen. Tot nu toe nog zonder resultaat.

Onderwijs.

Een particulier telegram bracht den Heer G. A. WINKEL deze week de tijding, dat zijn dochter Mejuffrouw Aª. Cª. WINKEL in den Haag geslaagd was voor de hoofdakte.

Onze gelukwenschen.

ALLERLEI.

Wat er om gaat in een groote stad.

Wat is er al niet noodig, om in de behoeften van een groote stad als Berlijn te voorzien?

Hoeveel fabrieken zijn dag-in dag-uit in beweging, enkel om voedsel te bereiden, wat heeft de heele landbouw voor ander doel?

Denkt u een wereldstad als Berlijn met acht en een half millioen inwoners! Welk een voorraad van alle soorten levensmiddelen moet er niet dagelijks verhandeld worden en opgegeten! Door de organisatie van de „*Zentral Markthalle*" aan de Alexanderplats is het mogelijk, den levensmiddelen-toevoer voor de stad steeds naar behoefte te regelen en tevens de verhoudingen te leeren kennen van den afzet voedselsoorten en genotmiddelen, die dagelijks in Groot-Berlijn omgaan.

Het geheele beheer van de Centrale Hall, en de tien andere Markthallen van Berlijn berust bij de Markthall-Directie.

's Morgens om vier uur heeft al een druk verkeer plaats van nacht-auto's, handkarren en wagens, alles naar de Centrale Markthall. Dat zijn de kleinhandelaars, die hier dagelijks hun winkelwaar komen inslaan. In de opslagplaatsen der groothandelsfirma's begint reeds de veiling. Want heel den nacht door worden voorraden uit alle landen aangebracht: groenten uit Holstein, Vierlanden, uit Pommeren en het zwarte Woud, ooft uit Zuid-Duitschland en Bohemen, kool en rapen uit Holland en Denemarken, jonge aardappelen uit Afrika, uit Italië fijnere groenten en zuidvruchten, uit Engeland augurken en rhabarber.

De Hall heeft dan ook 'n eigen spoorweg, waarlangs de levensmiddelenwagons aankomen. Eigen personeel zorgt voor het lossen, en stapelt de kelders, standplaatsen en de Hall vol. Ook levende waar is te koop: in korven bijeen zitten hanen, en kraaien af en toe frischjes den morgenstond; duiven, kippen, kuikens koeren, klokken en piepen, maar alles wordt overstemd door het schreeuwerig aanprijzen der verkoopers, het geraas der liften, die op en neer suizen, en de eerste etage van het halgebouw voorzien van waren uit de kelders, om de boven-gekochte levensmiddelen weer naar beneden te vervoeren.

Voor de hall staan massa's wagens van allerlei aard en worden beurtelings volgeladen. Veel kleinhandelaars gaan te voet naar huis, hun inkoopen zelf dragend, of die meesleepend in hooge rieten korven. Tot een uur of negen, tien, houdt deze handel voor de winkeliers aan, — dan begint langzaam aan de detailverkoop.

Daar de ruimten, die ter beschikking stonden geen gelijke maat hielden met de steeds grootere behoeften van het zich uitbreidend *Groot-Berlijn,* huurde verschillende handelaars winkels in de aangrenzende straten, zoodat nu eigenlijk de geheele aangrenzende straat bij de Markthall gerekend kan worden. Om eenigszins te beseffen, hoe uitgebreid de handel is, die hier omgaat: totnogtoe hebben *dertien honderd* firma's de gelegenheid hun waren van de hand te doen en toch wachten er al jarenlang een *paar duizend* of er geen plaats voor hen vrij komt. Dikwijls al werden plannen gevormd tot verbouwing, en bij-bouw, misschien ook zal in plaats van de huidige, een nieuwe veel grootere markthal verrijzen, om in de altijd klimmende behoeften van de wereldstad naar behoren te voorzien.

Bedenken wij nu eens, hoeveel handen en hoofden er dag en nacht in de weer zijn, enkel voor de voedselvoorziening der groote stad!

Neem een anderen grooten factor in het stadsleven: het verkeer. Reusachtige afmetingen heeft het aangenomen sedert de electrische trams hun inrit reden. *Dagelijks* worden *drie millioen* menschen per tram vervoerd. De helft van dit aantal maakt waarschijnlijk tweemaal daags gebruik van de tram, die hen naar hun werk in de stad brengt; een zeer groot aantal maakt zelfs viermaal daags dezelfde route, om 's middags thuis te kunnen eten. Maar dan blijven er toch 'n klein anderhalf millioen menschen over, die elken dag een, twee of viermaal de tram gebruiken! De Berlijnsche tram kan met haar 2400 wagens, waarvan op de drukke lijnen elke tram een of twee bijwagens heeft, soms maar heel krap toekomen! Door het verschijnen van een nieuwe duizend wagens vergroot en verruimt zich het tramnet alweer, tot groote vreugde van de passagiers, die thans dikwijls opeengepakt zitten als haringen in een ton.

De omvang van het tramverkeer is eenigszins te benaderen, als men bedenkt, dat de gezamenlijke rails 585 kilometers lang zijn, dat is de afstand van Berlijn naar Koningsbergen! Op een dag leggen de gezamenlijke tramwagens van Berlijn een weg af van 400.000 Kilometer. Dat is dus tienmaal de omtrek der aarde!!

Behalve de tram, die natuurlijk het voornaamste verkeersmiddel uitmaakt, is er het stadsspoor, dat in de inflatietijd zelfs ons beste verkeersmiddel was vanwege het lage tarief. Ook nu nog kan men voor den niet al te bezwarende somma van *vijftien Pfennig* twee uur in het stadspoor rijden!

Met de tram zijn in de laatste jaren de 160 autobussen komen concurreeren, die echter nog niet het goede vertrouwen van het publiek hebben gewonnen, en daarbij duurder zijn dan de trams.

Tot de kleinere verkeersmiddelen behooren de omnibussen en rijtuigjes, welke laatste sterk aan het afnemen zijn. Ook in de straten van Berlijn blijft de auto natuurlijk het snelste verkeersmiddel, omdat hij den korsten weg kan nemen.

Verder maken de motors en fietsen een niet onaanzienlijk deel van het verkeer uit; een bekend industrieel heeft dagelijks in zijn stalling 4000 fietsen en een paar honderd motorfietsen staan! Berlijns' straten worden voor de voetgangers onveilig gemaakt door 40.000 motorfietsen en meer dan 100.000 gewone rijwielen.

Lengte en Gewicht.

In „*Het Kompas*" schrijft een geneesheer, dat volgens BROCA iemands gewicht in KG behoort te zijn gelijk de lengte in cM., verminderd met honderd. Is iemand 170 cM lang, dan behoort hij 70 KG te wegen. Maar de schrijver brengt de volgende correcties aan: beneden dit gewicht blijven mannen beneden 20 jaar met een lengte boven 1.70 M; bij mannen boven 1.60 M moet men er bij een leeftijd van 30 tot 35 jaar 4 KG bijtell n. Bij een leeftijd van 35 tot 40 jaar 6 KG en zijn ze boven 40 jaar gekomen, dan is 9 KG méér nog normaal. Vrouwen wegen gewoonlijk 3 tot 5 KG minder dan de mannen. Ook het beroep is van invloed. Macaulay vond in Canada als gemiddeld lichaamsgewicht van een slager 76,72 KG, van een advocaat 72,35, van een apotheker 67,11 en van een kleermaker 65,75.

Maar op alle regels zijn uitzonderingen.

Tooneel en Rome.

Op 1 Juli zouden met de „*President Harding,*" zestig leden van den Amerikaanschen katholieken Artisten-bond naar Rome vertrekken onder leiding van hun geestelijken adviseur, pater Martin E. Faky. Het is de eerste pelgrimstocht van tooneelisten! Het gezelschap bezocht in West-Europa verschillende steden, o.a. Lourdes en Lisieux. In Rome zullen ze door den Paus ontvangen worden en tevens zal een bezoek gebracht aan de kerk van St. Susanna, waar zich het graf bevindt van den H. Genesius, den beschermheilige van den Bond. In Londen werden de tooneelisten ontvangen door de Engelsche katholieke Artisten vereeniging, Op 23 Augustus keert het gezelschap weer naar Amerika terug.

Kathedraal te Liverpool.

De Katholieken te Liverpool gaan een kathedraal bouwen. In drie jaren tijds hebben zij 77.678 pond sterling bijeen gebracht, terwijl nog een bedrag van 45.000 pond reeds is toegezegd. De katholieke bevolking van het aartsdiocees Liverpool bestaat grootendeels uit arbeiders. Vorig jaar hebben deze 24.424 pond bijeen gebracht.

Mensing & Co., Vertegenwoordigers.

Mensing & Co. Vertegenwoordigers.

Het schitterendste en meest gezochte sigarenfabrikaat in Holland en Ned. Oost-Indië is dat van de Sigarenfabriek ,**Wascana**' KAMPEN (Holland.)

Vertegenwoordigers voor Curaçao:
Mensing & Co.

Met de laatste boot is wederom een nieuwe voorraad aangekomen.

WACHT U VOOR NAMAAK

ELKE KIST ECHTE WASCANA IS VOORZIEN VAN DIT HANDELSMERK

In de Botica Nacional

van Edmund Jacobsen

is verkrijgbaar:

Chocolade van de Fabrikanten Pascall, Fry Cadbury en Reichardt, per pond en in Fantasiedoosjes, Caramels, zure bonbons, bitter- en melkchocolade, in tabletten en rollen, alle soorten beschuiten in blikken en per pond, verschillende soorten van wijnen, *Fransche* roode wijn St. Estèphe, Graves, St. Emilion, Haut Médoc, Pommard, Champagne Carte rouge en blanche, *Italiaansche* Vermouth, Ganica wit en geel, Moscato, Pasto, *Spaansche* wijnen Oude Jerez, Malaga, Madeira, Moscatel en Portwijn, Staalwijn, Whisky King George en John Walker, Cognac Hennesey, *Likeuren*, echte Curaçao-Likeur, Citroenbitter, Cherry Cordial, Anis de la Cepa, Ponche Crema, Advocaat, Crême de Cacao, alle soorten van Sigaren en Cigaretten, groote keuze van Parfumeriën, Eau de Cologne, etc., etc., Poeder en Zeepen.

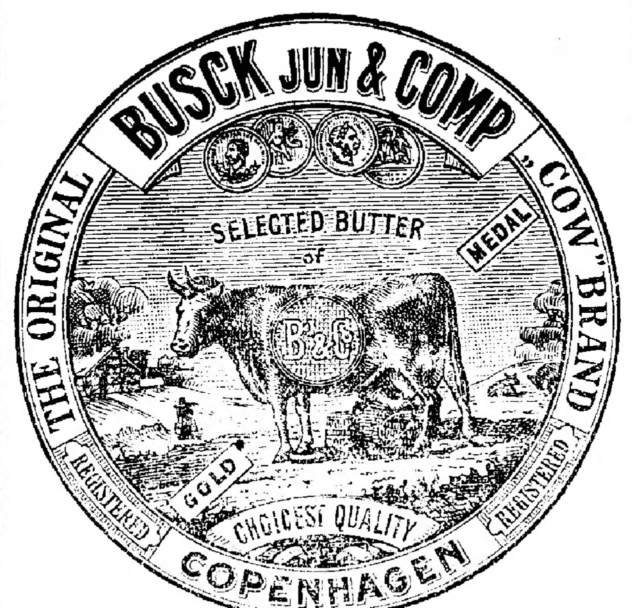
Billijke prijzen — **Prompte bediening**

Wilt gij goed en goedkoop rooken ? ? ?
koopt dan uwe sigaren bij
ELLIS & DANIA.
Ook kunt u daar van alles krijgen tegen zeer lage prijzen.
De winkel, die goedkooper dan 't goedkoopst verkoopt.
Komt en overtuigt u, of
bel Telefoon No. 423.

PARA ANEMIA, CLOROSIS, MALA NUTRICIÓN, TUBERCULOSIS, COREA, AMENORREA, NEURASTENIA, MAL DE BRIGHT Y CONVALECENCIA DE LA GRIPE, DE PULMONÍA Y DE FIEBRE TIFOIDEA.

Mensing & C°.

Vertegenwoordigers.

HULSTKAMP-JENEVER IS DE BESTE.

VERTEGENWOORDIGERS: MENSING & Co.

JOSEPH TRAVERS & SONS Ltd. LONDON.
Mensing & Co., Vertegenwoordigers.

Curacaosche Schaak-Vereeniging "PALMYRA".

Het Bestuur van **PALMYRA** *maakt hierbij aan belangstellenden bekend, dat er plan bestaat op ZATERDAG en ZONDAG, den 8n en 9n Augustus a. s. een kleine schaakwedstrijd te houden, waartoe een beperkt aantal niet-leden der Vereeniging kunnen worden toegelaten. Opgave tot deelneming aan dien wedstrijd, het zij mondeling of schriftelijk, wordt verwacht* **UITERLIJK** *den 8n Augustus, 12 uur M., bij een der ondergeteekenden, die bereid zijn nadere inlichtingen te verstrekken.*

Plaats en uren van samenkomst: **SPORTHUIS** *op Scharloo,*
Zaterdag-avond. **ACHT** *uur, en*
Zondag-morgen, **TIEN** *uur.*

Toegang tot de speellokalen is vrij gedurende de speeluren.

Curaçao, 29 Juli 1925.
Namens het Bestuur voormeld,
G. J. EYBERS Voorzitter,
J. H. PERRET GENTIL, Secretaris.
2—2

Te koop

een Pianola, merk „Wurlitzer"
is zeer goeden staat, voor minder dan de helft van zijn waarde.
Agent van Pianos en Pianolas
2 R. Th. Palm.

The best whisky imported on the Island.
Mensing & C°
Agents.

Met de laatste boot een grooten voorraad ontvangen.

Agenten: MENSING & Co.

Vertegenwoordigers; Mensing & Co

Goedkoop, Duurkoop.

Dubbele Kroon Genever
van
BLANKENHEYM & NOLET'S
Distilleerderij
3 *geeft 17½ Liter PER KIST.* 7—13

De Heer Andriaan Laclé en Echtgenoote	De Heer Max F. Arends en Echtgenoote
hebben de eer mede te deelen, dat het huwelijk van hunne dochter	*hebben de eer mede te deelen, dat het huwelijk van hun zoon*
Maria Monica	Jacobo Eloy Maria
met den Heer	*met Mejuffrouw*
Dr. J. E. M. Arends	Maria M. Laclé
zal plaats hebben den 12en dezer maand.	*zal plaats hebben den 12en dezer maand.*
Aruba, Augustus 1925.	*Aruba, Augustus 1925.*

Morris E. Curiel & Sons,

Afdeeling Bankzaken,

Koopt en verkoopt wissels op de voornaamste wereldmarkten, alsook eigen en vreemd gemunt goud en zilver. Bankbiljetten, enz.

Neemt gelden op deposito op korten en langen termijn,

Verschaft credietbrieven en Traveller's checks van de National City Bank, de beste van de beste.

Heeft speciale faciliteiten in Venezuela en Colombia door eigen kantoren te Caracas en Barranquilla.

RED „D" LINE OF STEAMSHIPS.

REGULAR SERVICE BETWEEN NEW YORK, PTO RICO, CURAÇAO AND VENEZUELA.

SAILINGS DURING JULY.

1925			S.S. Caracas	S.S. Trujillo	S.S. Carabobo	S.S. Maracaib	S.S. Tachira
Leave		NEW YORK	July 22	July 29	Aug. 5	Aug. 12	Aug. 19
	Arrive	SAN JUAN	„ 27	Aug. 4	„ 10	„ 18	„ 25
Leave		„ „	„ 27	„ 5	„ 10	„ 19	„ 26
	Arrive	CURAÇAO	„ 30	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
Leave		„	„ 30	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
	Arrive	PTO CABELLO	„ 31	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
Leave		„	„ 31	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .
	Arrive	LA GUAIRA	Aug. 1	Aug. 7	Aug. 12	Aug. 21	Aug. 28
Leave		„ „	„ 4	„ 8	„ 13	„ 22	„ 29
	Arrive	PTO CABELLO	„ 5	. . . .	„ 14	. . . .	. . . .
Leave		„ „	„ 6	. . . .	„ 14	. . . .	. . . .
	Arrive	CURAÇAO	„ 7	Aug. 9	„ 15	Aug. 23	Aug. 30
Leave		„	„ 7	„ 9	„ 15	„ 23	„ 30
	Arrive	MARACAIBO	. . . .	„ 10	„ 16	„ 24	„ 31
Leave		„	. . . .	„ 15	„ 20	„ 29	Sep. 5
	Arrive	CURAÇAO	. . . .	„ 16	„ 21	„ 30	„ 6
Leave		„	. . . .	„ 16	„ 21	„ 30	„ 6
	Arrive	PTO CABELLO	. . . .	. . . .	„ 22	. . . .	. . . .
Leave		„ „	. . . .	. . . .	„ 22	. . . .	. . . .
	Arrive	LA GUAYRA	Aug. 8	Aug. 17	„ 23	Aug. 31	Sep. 7
Leave		„ „	„ 8	„ 17	„ 24	„ 31	„ 7
	Arrive	SAN JUAN	„ 10	„ 19	„ 26	Sep. 2	„ 9
Leave		„ „	„ 12	„ 20	„ 26	„ 3	„ 10
	Arrive	NEW YORK	„ 17	„ 26	„ 31	„ 9	„ 16

S.S. "Merida" connecting with S.S. "Caracas" sails from Curaçao for Maracaibo July 30, Sept. 3, and Oct. 8, returning sails from Maracaibo Aug. 5, Sept. 9 and Oct. 14.
For further particulars apply to
S. E. L. MADURO & SONS.
Agents.

Maduro's Bank

Curaçao.

Volgestort Kapitaal en Reserve fls 1.500.000

Koopt en verkoopt wissels,
buitenlandsch bankpapier, coupons,
gemunt goud en zilver.
Neemt gelden á depósito en opent
chequerekeningen met rente-vergoeding.
Verschaft Reiswissels, Credietbrieven,
Circulaire Credietbrieven.
Telegrafische Uitbetalingen.
Safe-loketten Spaarbank.

